

Kritinio mąstymo užduotys

Ekologinė etika

1. Užduotis. Ekologinės etikos klausimų kėlimas

Atidžiai stebėdamas nuotrauką suformuluok 5–10 ekologinės etikos probleminių klausimų.

- Etinių klausimų gali kilti dėl asmeninio intereso ir žmogaus vertybių sankirtos. Moralinė problema kyla, kai siekiama pateisinti elgesį, kuris atrodo naudingas, bet nėra teisingas.
- Etinių klausimų priežastis gali būti tam tikras emocinis žmogaus patyrimas, t. y. gėdos ar kaltės jausmas. Moraliniai jausmai yra simpatija, užuojauta, gailestis. Žmonėms būdingas nevienodas moralinis jautrumas; tai daugiausia priklauso nuo to, kaip žmogus buvo auklėjamas.
- Etiniai klausimai yra susiję su asmens veiksmais, kurie gali padėti arba pakenkti kitiems ar sau.
- Ekologiniai klausimai yra susiję su konkrečia situacija, t. y. veiksmais, kurie turi įtakos gamtai ir žmonėms.

(Ar įmanoma _____ ,

iš tiesų egzistuoja _____ ,

teisinga _____ ?)

(Jeigu _____ ,

tai _____
_____ ?)

(Koks tai reiškinys _____
_____ ?)
Ką tai reiškia _____
_____ ?)

(Kas įrodo _____

_____ ?)

(Kaip tai susiję _____

_____ ?)

(Koks yra _____ ?

Kokių minčių kelia _____
_____ ?)

(Kodėl _____

_____ ?)

(Kodėl tai aktualu _____

_____ ?)

2. Užduotis. Ekologinės krizės priežasčių ir poveikio analizė

Remdamasis profesoriaus Č. Kalendos vaizdo paskaitoje pateikta informacija nustatyk svarbiausias ekologinės krizės priežastis ir poveikį (gamtinei aplinkai ir pasaulio gyventojams). Rašyk juos vietoj žodžių „priežastis“ ir „poveikis“. Šį ekologinės krizės globalųjį vaizdą pristatyk klasėje ir paaškind, kaip priežastys susijusios.

Priežastis

Poveikis

Priežastis

Poveikis

Priežastis

Poveikis

Priežastis

Poveikis

Priežastis

Poveikis

Priežastis

Poveikis

3. Užduotis. Dialogo kūrimas

Dešimt dažniausiai užduodamų klausimų apie gyvūnų teises

1. Ar teisinga sulyginti gyvūnus ir žmones, kai jie iš prigimties skiriasi?
2. Teigiate, kad žmonės ir gyvūnai turi turėti tokias pačias teises. Tai juk visiška nesamone – ar vištos gali balsuoti, o kiaulės turėti teisę į išsilavinimą?
3. Jeigu gyvūnai turi teises, vadinasi, žmonių moralinė pareiga yra vartoti tik daržoves, t. y. tapti vegetarais?
4. Kur brėžiama riba: jeigu primatai ir graužikai turi teises, tai jas turi ir amebos?
5. Gyvūnai tikrai jaučia skausmą, bet nesuvokia savęs kaip individo. Ar nesuprasdami savo vertės ir negalėdami apsiginti jie neturi teisių?
6. Gyvūnai minta vieni kitais nesuvokdami jokių teisių, tad gamtoje viskas savaime susitvarkys ir nieko neįmanoma pakeisti. Jeigu visų laukia pasaulio pabaiga, kokia prasmė kalbėti apie gyvūnų teises?
7. Dievas suteikė žmogui galią būti viršesniame už kitus gyvūnus. Kodėl protingas žmogus turi riboti savo poreikius ir negali elgtis su gyvūnais ar juos medžioti kaip nori?
8. Žemės plotų, išteklių reikia tiek žmonėms, tiek gyvūnams, o jų trūkstant ekonomika negali augti. Ar tai mums leidžia elgtis su gyvūnais kaip norime ir pakenkti gyvybei, jei nėra kitos išeities?
9. Kol mes gyvensime, gamtos užteks. Jei gerbsime gyvūnų teises, ką darysime ateityje, kai gyvūnų bus pilnos gatvės ir mūsų namai?
10. Net jei gyvūnai turi moralines teises ir privalo būti apsaugoti, vis dėlto Lietuvoje ir pasaulyje yra daug rimtesnių problemų – moterų ir vyrų lygios galimybės, našlaičiai, vaikai, narkomanija, smurtas, skurdas ir kt. Kas svarbiau – visų pirma išspręsti šias problemas ar pradėti rūpintis gyvūnų teisėmis?

Dirbdami poromis įsivaizduokite, kad esate Seimo Etikos ir procedūrų komisijos nariai. Posėdyje svarstomos Medžioklės ir kitų įstatymų, susijusių su gyvūnų teisėmis, pataisos. Komisijos pirmininkas paprašė Jūsų atsakyti į dažnai užduodamus klausimus apie gyvūnų teises. Pateikite pašnekovui po penkis klausimus ir parašykite savo argumentus atsakymus dialogo lange.

Nepamirškite, kad Jūsų užduotis vadovautis ekologinės etikos principais, kuri pagrįsta individo vertingumu. Gyvūnai, kuriuos žmogus valdo, naudoja moksliniams tikslams, medžioja, įkalina zoologijos soduose ar išnaudoja kitokiais tikslais, turi prigimtinę vertę: savus biologinius poreikius, pažįsta supantį pasaulį, jaučia malonumą ir skausmą. Todėl moraliniai principai, kurie taikomi žmonių bendrijoje, turi būti taikomi ir elgesiui su gyvūnais. Gyvūnų teisių gynėjai reikalauja laikytis etikos ir nepritaria bet kokiems neteisingsiems veiksams, sukeliantiems gyvūnams kančių ir atliekantiems tenkinant savanaudiškus žmonių tikslus. Šie argumentai rodo, kodėl gyvūnų teisių gynėjai reikalauja ne didesnių ar švaresnių narvų laboratorijose, o kad tokių narvų iš viso nebūtų; o visiškai tokios barbariškos veiklos išnykimo. Neteisingumas turi būti panaikintas – taip buvo padaryta su vergija, vaikų darbu ar moterų nelygybe. Visais šiais atvejais nebuvo jokių dalinių reformų, nes jos būtų reiškusios tik kitą to paties neteisingumo formą. Gyvūnų teisių šalininkai reaguodami į gyvūnų išnaudojimą reikalauja to paties – uždrausti.

Sukurk dialogą

